

שם הפעילות: קביעת חוקים ונורמות – פתיחת שנה הכותב/ת: מתוך חוברת פתיחת שנה לתנועות הנוער – באדיבות מחלקת נוער עמק חפר

ערכים ומטרות הפעילות

1. בירור וקביעת ערכים משותפים לקבוצה
2. גזירת נורמות וחוקים מתוך הערכים הנבחרים

קהל היעד

בהתאמה אפשרית בכל גיל

משך הפעילות

שעה וחצי

רשימת ציוד ועזרים

- פתקי ערכים
- דפים
- כלי כתיבה

מערך הפעילות

הקדמה:

ערך הוא קנה מדה, אמת מידה הקובעת מה צודק ומה אינו צודק, מה טוב ומה רע, מה נכון ומה אינו נכון ביחידה חברתית נתונה.

הנורמות הן תרגום הערכים לכללי פעולה, הנורמות הן כללי פעולה ספציפיים בנוגע לסיטואציה חברתית מסוימת. משום כך ניתן לומר שלכל ערך נלווית מערכת שלמה של נורמות, כך לדוגמא: והדרת פני זקן- מייצג ערך והמנהג לפנות מקום לאדם מבוגר העולה לאוטובוס זו אחת הנורמות המהוות יישום של ערך זה. (חשוב להסביר זאת לחניכים מאחר וכדי לקבוע נורמות קודם צריך לברר מהם הערכים, אשר מנחים אותם.)

1. מדביקים על הקיר פתקים בולטים עם ערכים, כגון: אדיבות, אופטימיות, אחדות, אחריות, אכפתיות, אמון, אסרטיביות, ביטוי עצמי, גמישות, דוגמא אישית, הבנה, הגשמה, התנדבות, הקשבה, חברות, יוזמה, יושר, כבוד, יושרה, יציבות, מחויבות, מעורבות, מקצועיות, סבלנות וכו'...
2. מחלקים דף לכל חניך/או לכל זוג ועל החניכים לכתוב על הדף שני ערכים שבעיניהם הם הכי חשובים להתנהלות הקבוצה.
3. מורידים את הפתקים שאותם תליתם עם מגוון הערכים ומדביקים את הפתקים של החניכים, כאשר כל הפתקים נמצאים ממול לחניכים.
4. בשלב זה, יושבים במעגל ובסבב גוזרים מהערכים את הנורמות וחוקי הקבוצה (למשל ערך החברות – בקבוצה שלנו כולם יכולים להצטרף לכל משחק)
5. לבסוף, כותבים את כל החוקים והנורמות על בריסטול גדול ותולים בחדר במקום מרכזי.

תובנות ודגשים חינוכיים

קביעת הנורמות באמצעות קביעת הערכים המובילים של הקבוצה, קודם לכן, מייצרת תהליך משמעותי ומעמיק בקרב הקבוצה. אל תוותרו על כך!
ניתן להתאים גם לגילאים הצעירים – אפשר לבחור במספר ערכים מצומצם יותר ולתת כמובן דוגמאות מתאימות. כמו כן, מומלץ לא לוותר על כך גם בחברת הנעורים ולהציף רף גבוה, כגון ערך 'מעורבות' – התחייבות של חברת הנעורים להתנדב מספר פעמים בשנה או לארגן ערבי תרבות לותיקי הקיבוץ וכו'...